

Egervári Közös Önkormányzati Hivatal

✉ 8913 Egervár Vár u. 2. ☎ /fax: 92/564-013, 564-014, 30 8214561

E-mail: kozoshivatal@egervar.hu

ELŐTERJESZTÉS

Lakhegy Község polgármestere részére

Tárgy: *Helyi adó rendeletek felülvizsgálata, az adóbevételek növelésére vonatkozó elképzelések*

Előterjesztő: *Dr. Ürmösiné Kőmíves Eleonóra jegyző*

Készítette: *Dr. Ürmösiné Kőmíves Eleonóra jegyző
Horváth József adóügyi előadó*

Tisztelt Polgármester Asszony!

Az éves költségvetési koncepció és költségvetés előkészítésének egyik fázisa a következő évre vonatkozó - az önkormányzat bevételei szempontjából jelentős kérdés - adópolitikai döntések meghozatala.

Az önkormányzatok gazdasági önállóságának egyik eszköze a helyi adók rendszere. A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban Htv.) a települési önkormányzatok számára lehetőséget ad a helyi szuverén adóztatási jog gyakorlására, a helyi adópolitika kialakítására.

A Htv. jelenleg arra ad felhatalmazást a települési önkormányzatoknak, hogy a Htv. keretei között az illetékességi területükön helyi adókat vezessenek be, a Htv. 2015. január 1-jétől hatályos 1/A. § szerint:

„Az önkormányzat az illetékességi területén rendelettel olyan települési adót, települési adókat vezethet be, amelyet vagy amelyeket más törvény nem tilt. Az önkormányzat települési adót bármely adótárgyra megállapíthat, feltéve, hogy arra nem terjed ki törvényben szabályozott közteher hatálya. A települési adónak nem lehet alanya állam, önkormányzat, szervezet, továbbá - e minőségére tekintettel - vállalkozó.”

Települési adót a Magyar Államkincstár internetes oldalán elérhető információk alapján országosan 101 települési önkormányzat, illetve 2 fővárosi kerület; Zala megyében 5 önkormányzat (Alsószenterzsébet, Balatonyörök, Molnári, Pacsa, Ramocsa) vetett ki.

A hatályba léptetett települési adórendeletek alapján a települések túlnyomórész a földterületekre vetnek ki települési adót, elvélve előfordul a magas épületeket, a lassú járműveket, a vízi járműveket terhelő települési adó. Az adó kivetésének alapja az ingatlan alapterülete vagy aranykorona-értéke (termőföldet terhelő adónál) lassú jármű esetében annak teljesítménye, darabszáma. A mentességi feltételek változatos képet mutatnak. A gyakoribb mentességi feltételek: az adott településen életvitel-szerűen való tartózkodás, az 1 tulajdonos által összesen birtokolt földterületek nagysága és/vagy

aranykorona értéke bizonyos érték alatt/fölött legyen. Megvalósítható csak meghatározott művelési ágak adóztatása is.

Véleményünk szerint a települési adó bevezetése csak olyan település esetén célszerű, amely település valamely speciális helyi adottsággal rendelkezik (pl: nagyobb számban fordulnak elő olyan adótárgyak melyek kiemelt jövedelmezőséget biztosítanak tulajdonosaiknak), illetve ezen adótárgyakon kívül települési adóval a termőföld adóztatható.

Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. §-a értelmében a helyi adó fizetési kötelezettség növekedését eredményező adórendeletet, annak hatálybalépését megelőző 30 nappal ki kell hirdetni.

Erre tekintettel amennyiben az önkormányzat települési adót kíván bevezetni, úgy az erre vonatkozó rendeletét legkésőbb 2020. december 1-jén ki kell hirdetni.

Annak nincs akadálya, hogy az önkormányzat a települési adót ne január 1-től, hanem pl. február 1-től vezesse be, de ez esetben 2021. évben 11 hónapos adófizetési kötelezettséggel kell számolni.

A Htv. szerint az önkormányzatok adómegállapítási joga kiterjed:

- a helyben alkalmazható adónemek bevezetésére, a már bevezetett adók hatályon kívül helyezésére, módosítására,
- az adó mértékének a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási körülményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodó megállapítására,
- adómentességek, adókedvezmények alkalmazására,
- települési adó bevezetésére

A lakhegyi önkormányzat:

1. a kommunális típusú adók közül
 - a **magánszemélyek kommunális adóját** vezette be,
2. és rendeletet alkotott
 - az **iparűzési adó** alkalmazására is.

Fentiekén túl **gépjárműadó** kötelezettség terheli a gépjármű-tulajdonosokat, de a gépjárműadó nem minősül helyi adónak (átengedett központi adó), jelenleg a gépjárműadó mértéke törvényi szinten szabályozott (az adótétel megállapításának kérdésében a képviselő-testületeknek már nincs döntési jogosultsága). A gépjárműadóra tehát a helyi adópolitika nem terjedhet ki.

A gépjárműadóból származó adóbevétel 2013.01.01- 2019.12.31-ig 40 %-ban képezte az illetékes települési önkormányzat bevételeit. 2020. évben a beszedett gépjárműadó 100 %-ban továbbutalásra került a központi költségvetésbe, viszont a gépjárműadó nyilvántartása, az adóztatással kapcsolatos hatósági feladatok ellátása 2020 évben még az illetékes önkormányzati adóhatóság feladata.

2021 évtől a gépjárműadó esetében az adóhatósági feladatok a Nemzeti Adó-, és Vámhivatalhoz kerülnek át.

A helyi adóbevétel mértéke fontos a 2021. évi költségvetés összeállítása és elfogadása szempontjából. Miután az önkormányzati működési kiadások finanszírozásának egyik eleme a helyi adó, ezért minden évben indokolt a helyi adópolitika felülvizsgálata, a helyi adóbevételek növelési lehetőségeinek számbavétele.

Az adóbevételek növelésére többféle megoldás alkalmazható:

- Alkalmazható új adónemek bevezetése (települési adó, építményadó).
- Lehetséges a **helyi adók mértékének növelése**. Ennél a megoldásnál arra a törvényi korlátozásra kell tekintettel lenni, miszerint az adó mértéke nem haladhatja meg a Helyi adó-törvényben meghatározott felső határok fogyasztói árszínvonal változással korrigált összegét. Ebben az esetben az adómértékek változásának arányában növekedhet az adott adónemből várható adóbevétel nagysága.

- Adóbevételi többletet eredményezhet az adó mértékének megváltoztatása nélkül az eddig alkalmazott különféle **adómentességek, adókedvezmények megszüntetése vagy korlátozása**. Ebben az esetben az adóbevétel növelése az adott adónem hatálya alá tartozó adóalanyok körének kiszélesítésével történik.
- Kialakítható egy olyan adópolitika, amely az előbbi megoldások néhány elemét egymás mellett alkalmazza, fokozottan mérlegelve a helyi sajátosságokat, az önkormányzat gazdálkodási körülményeiből fakadó igényeket és az adóalanyok teherviselő képességét.
- Adóztatható adótárgyak körének kiszélesítése, pl. a külterületen építménnyel ellátott ingatlanok adóztatás alá vonása.

Az adóbevételek növekedése szempontjából fontos vizsgálni a hátralékok mértékét, és a hátralékok behajtására tett intézkedések lehetőségeit.

Lakhegy Község Önkormányzatának 2020. november 23-ig összesen 437 ezer Ft összegű helyi adó kintlévősége van az 1. sz. táblázat szerint.

Lakhegy Önkormányzata által nyilvántartott adóhátralék 2020. november 23-án

Adónem	2020. 01.01-11.23. között keletkezett hátralék	2019.12.31-ig keletkezett hátralék	összes hátralék
magánszemélyek kommunális adója	94982 Ft	75626 Ft	170608 Ft (39 fő)
helyi iparüzési adó	236890 Ft	0 Ft	236890 Ft (5 fő)
késedelmi pótlék	19503 Ft	10221 Ft	29724 Ft (48 fő)
HELYI ADÓK ÖSSZESEN	351375 Ft	85847 Ft	437222 Ft

1. sz. táblázat

A Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 65. § (7) bekezdése, valamint az államháztartás számviteléről szóló 4/2013 (I.11.) Kormányrendelet 13. §-a alapján a behajthatatlan követeléseket egyéb ráfordításként kell elszámolni, azokat követelésként nem lehet kimutatni.

A számvitelről szóló 2000 évi C. törvény 3. § (4) bekezdés 10. g) pontja értelmében behajthatatlan az a követelés, amely elévült.

Az elévülést az Adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 202-203. §-ai szabályozzák. Ennek értelmében az adó megállapításához való jog az esedékesség évének utolsó napjától számított 5 év elteltével évül el.

Az adóhatóság által fogatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény 19. §-a alapján az adótartozás végrehajtásához való jog az esedékességtől számított 4 év elteltével évül el. Végrehajtási cselekmények fogatosítása esetén az elévülés 6 hónappal meghosszabbodik. Amennyiben az adózó felszámolási eljárás alá kerül, az elévülés a felszámolás kezdő időpontjától megszakad, és a felszámolási eljárás befejezéséről hozott döntés jogerőre emelkedését követő napon újra kezdődik a 4 év + 6 hónapos elévülési időszak. A felszámolási eljárások akár több évre történő elhúzódása miatt, ezen adózókkal szembeni követelések leírása nagyon hosszú idő elteltével lehetséges.

Az önkormányzat 2020 év november 23-ig realizált bevételeit mutatja be a 2. sz. táblázat.

Lakhegy Község bankszámláira 2020.11.23-ig érkezett bevételek:

adónem	összeg
magánszemélyek kommunális adója	1.028.358. Ft
helyi iparüzési adó	3.159.887. Ft
késedelmi pótlék	26.400. Ft
ÖSSZESEN	4.214.645. Ft
gépjárműadó 40 %	2.910.562. Ft

2. sz. táblázat

Az adómértékek vizsgálata:

A Htv. szerint törvényesen alkalmazható maximális adómértékek és a lakhegyi önkormányzat által alkalmazott adómértékek összehasonlítása:

Adónemek:	Htv. szerinti maximális adómérték 2020. évben	Lakhegyi Önkormányzata által alkalmazott adómérték	Alkalmazott/maximális mérték %
Magánszemélyek kommunális adója:			
(Ft/adótárgy)	31187,4	5000	16,03
Iparüzési adó:			
- állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén:	2,0	1,0	50
(adóalap %-a)			
- ideiglenes jellegű, a Htv. 37. §. (2) bek. a-b.) pontja szerinti tevékenység esetén:(naptári nap/ Ft)	5000	5000	100

A Htv.-vel való összehasonlítás szerint az adómértékek emelésére, illetve a kedvezmények korlátozására az egyes adónemeknél az alábbiak szerint van lehetőség:

MAGÁNSZEMÉLYEK KOMMUNÁLIS ADÓJA

A jelenleg hatályos adórendelet rendelkezései szerint az adó tárgya belterületen a telek, valamint a külterületen található építmény. Az adó mértéke 5 000 Ft/ adótárgy. Az éves kivetett adó összege 1 230 000 Ft.

a) adómértékek változtatása:

A magánszemélyek kommunális adójánál a maximális adómértékhez viszonyított „beállási szint” nem éri el a 17 %-ot.

Figyelembe véve, hogy ezen adónemből mintegy 1200 ezer forint bevétele képződik évente az önkormányzatnak, elvileg az adótétel változásának mértékével egyenes arányban lenne növelhető az adóbevétel, hiszen az adótárgyak száma változatlan maradna.

Például a jelenlegi adótárgyanként (ingatlanonként) évente fizetendő 5000 Ft-os adómérték 50 %-os-, 7500 Ft-ra történő emelésével a várható adóbevétel 50 %-kal, 1200 ezer forintról 1800 ezer forintra növekedne. Az adó mértékének növelésekor mérlegelendő, hogy a növekvő adóteher hatására az adóalanyok fizetési képessége és hajlandósága csökken(het).

b) az adómentességek, - kedvezmények vizsgálata:

A magánszemélyek kommunális adójáról szóló rendelet szerint:

- A fizetendő adóból 30 % adókedvezményre jogosult az életkor betöltését követő év január 1. napjától az egyedülálló tulajdonos, illetőleg bérlő
 - nő, aki az év december 31. napjáig betölti 60. életévét, továbbá
 - férfi, aki az év december 31. napjáig betölti 65. életévét.
- A fizetendő adóból 30%-os adókedvezményre jogosult az az adóalanyok minősülő házaspár, illetve közös háztartásban élő személyek, akik közül valamelyikük az előző pontban szereplő életkort betöltötte. E jogcímen mintegy 279 ezer forint kedvezményt biztosít a jelenlegi rendelet 169 fő adózó részére.

Ha a magánszemély több adóköteles vagyontárggyal rendelkezik, a fizetendő adó évi összege az 5000 Ft-ot nem haladhatja meg. E jogcímen mintegy évi 281 ezer forint kedvezményt biztosít a jelenlegi rendelet 38 fő adózó részére.

A jelenleg alkalmazott adókedvezmények jelentős része az idősebb lakosságot érinti, és összegét tekintve 560 ezer forintot tesz ki mindösszesen.

c) új adótárgyak bevonásának tapasztalatai (2017. január 1-jétől)

Az éves szinten 1170 e Ft összegű kivetett (várható) magánszemélyek kommunális adójából:

- a külterületi építménnyel ellátott ingatlanokból 340 ezer forint összegű évi adókivetés származik (147 db adótárgy)
- a belterületi földrészletek adóztatásából 890 ezer forint összegű évi adókivetés származik (256 db adótárgy)

HELYI IPARÚZÉSI ADÓ

a) adómértékek változtatása:

Lakhegy Község Önkormányzata a helyi iparüzési adóról szóló rendeletében az adóalap 1 %-ában állapította meg az adó mértékét. A jelenlegi adómértékkel a 2020. évben 2019. évről benyújtott bevallások összesített adataiból kiindulva 3 millió 998 ezer forint összegű adóbevétel várható 2021 évben.

Az iparüzési adó mértékének növelésével egyenes arányban növekszik a várható adóbevétel összege. A helyi adó törvényben maximális adómértékként meghatározott 2 %-os adómérték alkalmazásával az adóbevétel 100 %-kal a duplájára lenne növelhető, ez azonban az adózók terheinek jelentős növekedésével járna, illetve a vállalkozások székhely-áthelyezéseit indíthatná el.

b) az adómentességek, - kedvezmények vizsgálata:

Az iparüzési adóról szóló rendelet:

- mentességet biztosít a vállalkozóknak (szervezeti formától függetlenül), amennyiben vállalkozási szintű idóalapjuk az adóévben az 1.000 e Ft-ot nem éri el. Ezen értékhatárnak a maximális összege a helyi adókról szóló törvény alapján 2 500 ezer forint.

Az adómentességre jogosító értékhatár változtatásának irányával ellentétesen változik az elérhető adóbevétel, tehát az adómentességre jogosító értékhatár növelésével az elérhető adóbevétel csökken.

Az adóalanyok által 2020. évben a 2019. adóévről benyújtott adóbevallásokban szereplő adatokból kiindulva az alábbi 3. sz. táblázat bemutatja, hogy a különböző adómentességi értékhatároknál mekkora adóbevétel várható, illetve a különböző mentességi értékhatároknál hogyan alakulna az adóalanyok adóköteles-adómentes ismérv szerinti megoszlása.

Várható adóbevétel különböző adómentességi értékhatároknál és különböző adómértékeknel

Megnevezés	Mentességi értékhatárok			
	0 Ft	1.000.000. Ft (jelenleg)	2.000.000. Ft	2.500.000. Ft
adóbevétel 1% adómértékkel	4.018.000. Ft	3.998.000. Ft	3.971.000. Ft	3.771.000. Ft
adóbevétel 2% adómértékkel	6.370.000. Ft	6.300.000. Ft	6.274.000. Ft	5.824.000. Ft
adóköteles adóalanyok száma (db)	47	42	40	32
adómentes adóalanyok száma (db)	3	8	10	18
összes adóalany száma (db)	50	50	50	50

3. sz. táblázat

Az iparüzési adó hatálya alá 2020. évben 50 fő adózó tartozik, akik/amelyek közül 8 fő adóalapja a jelenleg adómentességre jogosító 1 millió forintos értékhatár alatt van. Az adómentes értékhatár törvényben engedélyezett maximális szintre emelése esetén az 50 adózóból 18 adózó mentesülne az iparüzési adó fizetése alól, a kieső adó összege pedig 227.000. forintot tenne ki. Az adómentesség értékhatárának eltörlése 5 fő adózót sújtana, 20.000 Ft többletbevételt eredményezve.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 2013. évi módosítása következtében a törvény 40/A. §-a alapján 2017. évtől az önkormányzathoz az adóévre fizetendő adóból, legfeljebb azonban annak összegét terjedően levonható az adóalany által ráfordításként, költségként az adóévben elszámolt, a belföldön és külföldön autópályák, autóutak, és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjnak, az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő használati díjnak a 7,5 %-a. Lakhegy Község esetében ez 3 adózó esetében 258 ezer forint kiesést jelent 2020 évben.

Az adóbevétel növelési lehetőségek együttes mérlegelése:

Miután a helyi adópolitika kialakításánál mérlegelni kell a helyi sajátosságokat, az önkormányzat gazdálkodási körülményeiből fakadó igényeket és az adóalanyok teherviselő képességét, ezért a helyi adópolitikára vonatkozó döntés meghozatalánál a fentiekben ismertetett lehetőségek együttes mérlegelése és értékelése indokolt.

Az adótétel növelési lehetőségek alkalmazásának hatása:

- új adóalanyok bevonását nem eredményezi,
- a meglévő adóalanyi kör adóterhelése növekedik az adómérték változásával megegyező arányban (fokozott mérlegelést igényel az adótétel növelési mérték meghatározása az esetleges telephely áthelyezések, illetve új telephely létesítések elmaradásából fakadó előre nem látható kockázatok miatt).

A jelenleg rendelkezésünkre álló adatok alapján, a helyi iparüzési adó esetében az adómentességre jogosító értékhatár változtatása -sem az adó összegénél, sem az adózók számánál-, nem eredményezne érdemi változást.

Kérem az előterjesztésben foglaltak alapján a 2021. évre vonatkozó adópolitika meghatározását.

Egervár, 2020. november 24.

Dr. Ürmösiné Kőmíves Eleonóra
jegyző